

Заняття з морально-етичного та мовленнєвого розвитку

Тема: Діти ввічливі та чемні всім навколишнім приємні.

Мета:

Прищеплювати дітям корисні звички чемного поведження, вживання ввічливих слів, вчити правил культурної поведінки. Формувати в дітях усвідомлену потребу доброзичливої та толерантної взаємодії з іншими людьми, показати переваги такої поведінки.

Результати заняття:

Наприкінці заняття діти:

- ▶ називають слова ввічливості;
- ▶ пояснюють, чому важливо бути ввічливими.

Обладнання і матеріали:

- ▶ Сердечка із ввічливими словами (привітання, прощання, вибачення, прохання, подяки), великий аркуш ватману з намальованими контурами дитячих долоньок, клей. Мультфільм про ввічливість.
- ▶ Комп'ютер, доступ до Інтернету, мультимедійний проектор (бажано).

Підготувати заздалегідь:

- ▶ на великих аркушах ватману намалювати контури дитячих долоньок;
- ▶ паперові сердечка з ввічливими словами;
- ▶ перевірити відео до теми «Діти ввічливі та чемні всім навколишнім приємні».

Хід заняття

Вихователь: Діти, вітаю вас!

(Діти повторюють за вихователем слова віршика-привітання.)

Доброго ранку всім я бажаю!

Доброго ранку! Всіх вас вітаю!

Доброго ранку, доброго дня!

Доброго вечора — сьогодні, щодня!

Вправа «Я радий тебе бачити...»

Діти сідають у коло. Потім кожен по черзі говорить своєму сусідові, чому він радий його бачити. Якщо дитина не може дати відповідь на це запитання, вихователь або інші діти можуть допомогти.

Вихователь: Сьогодні, діти, ми здійснимо подорож до чарівної країни ввічливості. Але щоб туди потрапити, ви маєте отримати квиток на потяг. Квиток цей незвичайний: це сердечко, на якому написано ввічливе слово. Ви маєте подумати і сказати, в яких випадках треба його говорити. Поки я роздаватиму вам квитки-сердечка, послухайте веселу пісеньку («Паровоз букашка») та подивіться на наш симпатичний потяг.

Вихователь роздає сердечка й називає кожній дитині слово, яке там написано. Далі діти по колу називають слово й намагаються визначити, в яких ситуаціях його треба застосовувати. В середині кола лежить ватман із намальованими долоньками (їх стільки, скільки дітей у групі). Кожна дитина після виступу підходить до ватману та приклеює своє сердечко до долоньки.

Вихователь: Діти, чи помітили ви, що наш чарівний потяг уже привіз нас до країни ввічливості, адже всі разом ми дуже багато знаємо про ввічливі слова. Тому ми завжди житимемо в цій країні, якщо чесно поводитимемося і завжди говоритимемо ввічливі слова. А тепер потрібно перевірити, чи насправді ми такі чемні. Пропоную вам пограти в цікаву гру.

Рухлива гра «Нічний потяг»

Уявіть собі, що зовсім скоро свято, й чемні діти одного маленького містечка з нетерпінням чекають на подарунки. Вони чули, що потяг з іграшками до святкового вечора мусить пробиратися вночі страшним, заметеним снігом лісом. І тільки в локомотива є фари, щоб освітлювати дорогу. Хто-небудь міг би сказати, які подарунки хотілося б отримати дітям цього маленького містечка?

Хто з вас хотів би стати локомотивом і везти потяг з іграшками дітям? Шестеро дітей будуть вагонами з подарунками. Хто хоче бути ними? Решта буде деревами у нічному лісі.

Дерева мають розташуватися так, щоб між ними було достатньо місця. Дерева не повинні рухатися, але вони можуть видавати тихесеньке «Обережно, будь ласка» в момент, коли який-небудь вагон потяга ризикує вдаритися об них. Якщо вагон усе-таки зачепить дерево, він має ввічливо вибачитися словами «вибач, будь ласка» або «перепрошую».

Три дерева особливі — на них надіті капелюхи. Поїзд обов'язково має об'їхати ці дерева, перш ніж він виїде з лісу (*позначається місце, де потяг в'їжджає у ліс, і місце, де розташоване маленьке містечко*).

Тепер давайте побудуємо наш потяг. Ставайте за локомотивом і покладіть руки на плечі дитині, що стоїть попереду вас. Я зав'яжу очі кожному вагону, тому що тільки локомотив має світло й може все бачити. Локомотив рухатиметься дуже повільно, щоб не загубити вагони і щоб усі вагони почувалися впевнено. Локомотив сам обирає шлях, яким поїде через ліс, але він обов'язково має пройти повз три особливі дерева (в капелюхах).

Даємо локомотиву старт!

Вихователь: Пропоную, діти, послухати казку, а потім ви скажете, про що нове ви дізналися.

Навіщо знімати шапку

Колись люди ходили озброєні. Їдучи з дому, одягали кольчугу, важкі лати й голову ховали під залізний шолом. Переступаючи поріг дому доброї людини, мандрівний лицар знімає свій шолом і несе його в руці.

— Я тебе не боюся, — говорить він цим жестом господареві. — Бачиш, моя голова відкрита. Я тобі довіряю. Ти — хороша людина, не грабіжник і не зрадник.

Знімаючи шапку, ти показуєш господарям, що поважаєш дім, у який зайшов, поважаєш людей, що живуть у ньому, віриш у їхню порядність, у гарне ставлення до тебе.

Скинувши рукавичку й подавши руку, людина показувала зустрічному, що в руці не тримає зброї.

Олексій Дорохов

Фізкультхвилинка під дуже спокійну музику

1. У лісі під сніжною периною сховалася ніжна квіточка. Вона склала свої пелюстки, щоб не загинути від холоду. Заснула до весни (*діти присідають і обхоплюють руками коліна*).

2. Сонечко почало пригрівати сильніше. Промінчики поступово будять квіточку. Вона повільно росте, пробиваючись скрізь сніг (*діти повільно підводяться, піднімаючись навшпиньки*).

3. Ось пролісок виріс і зміцнів (*діти стають на повну стопу*). Пелюстки почали розкриватися. Квіточка радіє теплому весняному сонечку. Вона говорить: «Це я! Перша весняна квіточка. Моє ім'я — пролісок!»

Вихователь: Пропоную, діти, послухати віршика, а потім сказати, чи правильно повелилися в гостях хлопчики?

Некультурні хазяї

У неділю із гостей

Хлопчики вертались,

А дружок у них пита:

— Як вам гостювалось?

— Та нічого, все як слід...

Тільки, бачиш, друже,

В тому домі хазяї

Некультурні дуже.

Некультурні хазяї,

Грубі, нехороші,—

З нас при вході не зняли

Шапки і калоші.

Навіть з наших кожушин

Снігу не струсили...

То ми так, як увійшли,

І до столу сіли.

Грицько Бойко

Що хлопчики зробили неправильно? Як треба поводитись у гостях? (*варіанти відповідей дітей*)

Запитання до групи

1. Прокинувшись уранці, які слова ти скажеш мамі, татові, бабусі, дідусеві та іншим, кого зустрінеш? (*варіанти відповідей дітей*)

2. Які слова скажеш мамі, яка допомогла тобі одягнутися, приготувала сніданок? *(варіанти відповідей дітей)*
3. Якщо ненавмисне розлив чай або молоко, що скажеш мамі? *(варіанти відповідей дітей)*
4. Якщо тобі пропонують у гостях пообідати, а ти не хочеш, як зробити так, щоб господарі не образилися? *(варіанти відповідей дітей)*
5. Хто назве більше слів-привітань? *відповідей дітей)*
6. Які ще ввічливі слова ви знаєте? Назвіть їх. *(варіанти відповідей дітей)*

Вихователь: Пропоную вам, діти, запам'ятати деякі правила культурної поведінки та завжди дотримуватися їх.

- Не поспішай першим сісти за стіл.
- Не розмовляй під час вживання їжі.
- Не перебивай того, хто говорить.
- Не показуй пальцями на інших.
- Не забудь вибачитися, якщо ти когось штовхнув.
- Поступайся місцем людям похилого віку.

А тепер перегляньте, будь ласка, мультфільм про ввічливість «Міст».
Обговорення мультфільму.

Підсумок:

Ввічливість і чемність — це обов'язкові риси вихованої дитини, приємні всім, хто її оточує. Ввічливе прохання, подяка, привітання роблять наше повсякденне життя кращим, зігрівають серце й душу, дарують людям тепло і добрий настрій, і світ навколо нас забарвлюється у всі кольори веселки.